

ย้อนพิเคราะห์ความมั่นคงที่เปลี่ยนไปของรัฐบาลไทยกับ กอ.รมน*

ANALYTICAL REVIEW OF THE STABILITY OF THE THAI GOVERNMENT AND ISOC

พงษ์มนัส ดีอด

Pongmanut Deeod

วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

College of Local Administration Khon Kaen University, Thailand

E-mail: Pongmanutd@kkumail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความมั่นคงของรัฐบาลผ่านหน่วยงาน กอ.รมน ซึ่งทำหน้าที่ในการดูแลความมั่นคง เมื่อความมั่นคงของรัฐบาลนับว่าเป็นสิ่งที่ทุกรัฐจะต้องรักษาไว้เพื่อให้สามารถสร้างความคั่งคั่ง เป็นปึกแผ่นในแผ่นดิน การทำลายความมั่นคงนับแต่อดีตถึงปัจจุบันได้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยในอดีตนั้น จะเน้นรูปแบบการใช้กองกำลังทหารหรืออาวุธเพื่อให้เกิดการแตกแยกของรัฐ หรือทำให้เกิดความวุ่นวายในสังคมนับว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามในปัจจุบันรูปแบบของการทำลายความมั่นคงของรัฐบาลนั้น มีลักษณะการโจมตีด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ไม่ว่าจะเกิดจากคนในสังคมหรือเกิดจากต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนในสังคมเกิดความสับสนหรือเกิดความกลัว

อย่างไรก็ตามประเทศไทย ได้มีการจัดตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เพื่อทำหน้าที่ดูแลรักษาความมั่นคงของรัฐ โดยแบ่งลักษณะของงานออกเป็นด้านการป้องกัน ซึ่งจะเน้นการให้ความรู้ประชาชนตั้งแต่ช่วงวัยเด็กจนถึงผู้สูงอายุให้สำนึกในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และอีกงานด้านหนึ่งของ กอ.รมน. เป็นงานลักษณะด้านการปราบปราม โดยมีกฎหมายบัญญัติมอบอำนาจให้ กอ.รมน สามารถที่จะจับกุมผู้ที่กระทำความผิดหรือคาดหมายได้ว่าจะกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติได้แม้ประเทศไทยจะมี กอ.รมน ทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความมั่นคงของประเทศแต่หากมองอีกในแง่หนึ่งหน่วยงานดังกล่าวอาจเป็นร่างทรงของกองทัพเพื่อทำหน้าที่ในการต่อรองอำนาจกับรัฐบาลพลเรือนได้

คำสำคัญ: กอ.รมน, ความมั่นคงของรัฐ, การควบคุมความสงบสุข

* Received 30 January 2020; Revised 23 February 2020; Accepted 15 March 2020

Abstract

This academic article aims to study state security through the ISOC, which is responsible for national security. National security is regarded as a duty of government in order to create stability harmony in the country. The strategy of national security destruction from the past to the present has changed. In the past, it emphasized the proliferation of weapons of mass destruction, or create a national trauma, which is considered a great security threat. On the other hand, whether caused by people in society or from abroad, the current destruction of national security is characterized as an attack on the economy, politics, society in order to cause confusion or fear.

Thailand has established the Internal Security Operations Command (ISOC) as an agency that is responsible for maintaining national security. The duty is divided into two parts which are prevention and suppression. In the aspect of prevention, it's emphasizes on raising people's awareness from childhood to the elderly in the matter of nation, religion and monarchy. Regarding the suppression, there is a law authorizing the ISOC to be able to arrest the offender or anticipate the offense to be detrimental to the national security. Thailand has the ISOC on duty to maintain national security, but on the hand side the agency may be the medium of the military to negotiate the power of government with civilians.

Keywords: ISOC, National Security, Peace Control

บทนำ

“...ความจงรักภักดีต่อชาตินั้น คือความสำนึกตระหนักในคุณของแผ่นดินอันเป็นที่เกิดที่อาศัยซึ่งทำให้บุคคลเกิดความภูมิใจในชาติกำเนิด และมุ่งมั่นที่จะธำรงรักษาประเทศชาติไว้ให้เป็นอิสระมั่นคงตลอดไป...” พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ ณ พระลานพระราชวังดุสิต วันพุธที่ 3 ธันวาคม 2529 (กระทรวงวัฒนธรรม, 2559)

เห็นได้ว่าพระบรมราโชวาทดังกล่าวพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร ให้ไว้เป็นเวลากว่า 35 ปีจนถึงปัจจุบัน กล่าวถึงความจงรักภักดีต่อชาติ บ้านเมือง อันเป็นการสร้างกุศโลบายทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความสามัคคี เสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ส่งผลให้

ประเทศมีอำนาจอธิปไตยได้จนถึงทุกวันนี้ เห็นได้ว่าในยุคดังกล่าวเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึก ตระหนักความรักชาติด้วยตนเอง โดยมีการประพันธ์เพลงที่สร้างความฮึกเหิมปลุกเร้าให้รักชาติ (ชัญชิตา บุญเหาะ และน้ำผึ้ง ปัทมะกลางคูล, 2561) การจัดกิจกรรมดังกล่าวมีผลให้ประชาชนเกิดความจงรักภักดีต่อชาติ อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่กระทำต่อกันมาทุกยุคทุกสมัยมีการส่งเสริมให้ประชาชนจงรักภักดีต่อชาติ เป็นเรื่องที่สำคัญต่อการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงของชาติ เป็นเอกราชจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 – 2564 โดยมีวิสัยทัศน์

“ชาติมีเสถียรภาพและเป็นปึกแผ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปลอดภัยจากภัยคุกคามข้ามพรมแดน พร้อมเผชิญวิกฤติการณ์มีบทบาทเชิงรุกในประชาคมอาเซียนและดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีดุลยภาพ”

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2558 – 2564 เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสภาพความมั่นคงแห่งชาติได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้แก่รัฐบาลต้องการป้องกันและให้มีการแก้ไขปัญหาอย่างรอบด้าน อีกทั้งให้ประเทศมีเสถียรภาพ ปลอดภัยจากภัยคุกคาม ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีที่รัฐบาลให้ความเห็นชอบกำหนดเป็นนโยบายที่เร่งด่วน โดยมีฐานะเป็นกฎบังคับใช้กับประชาชน ทั้งนี้นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2558 – 2564 สามารถแบ่งออกเป็น 16 ด้านได้แก่ 1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ 3) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน 5) สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ 6) ปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล 7) จัดระบบ ป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง 8) เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน 9) เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตคอร์รัปชัน 10) เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ 11) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 12) เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร 13) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ 14) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ 15) พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ 16) เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จากนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติ รัฐบาลได้มอบหน้าที่ให้ กอ.รมน. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบทุกนโยบาย อันเนื่องมาจากหน้าที่หลักตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ถือเป็นจุดกำเนิดของ กอ.รมน. ให้เป็นหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร อีกทั้งยังมีหน้าที่

บูรณาการ ประสานส่วนราชการเพื่อเป็นการเสริมสร้างให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงในรัฐ (พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2551) หากหน่วยงาน กอ.รมน. เห็นว่าบุคคลหรือคณะบุคคลใดก็ตามจะกระทำการให้เกิดเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือ คาดหมายได้ว่าจะกระทำการให้เกิดภัยต่อความมั่นคง กฎหมายในฉบับนี้ติดอาวุธให้ กอ.รมน. มีอำนาจปราบปรามระงับเหตุได้ อย่างไรก็ตามหากมองในอีกแง่หนึ่ง กอ.รมน. สามารถ มีอำนาจเข้าไปตัดตอน (kill to silence) บุคคลที่เห็นว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงได้ เนื่องจากหาก รัฐได้มอบอำนาจให้แก่หน่วยงานหรือรัฐต้องการที่จะใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเพื่อเป็นการสกัดกั้น หรือขัดขวางกับกลุ่มที่ตั้งคำถาม เห็นต่างทางความคิดหรือเห็นต่างทางการเมือง โดยที่รัฐมองว่า เป็นภัยต่อความมั่นคงได้ (กฤษฎา ศุภวรรธนะกุล, 2563) เช่นนี้หน่วยงาน กอ.รมน. ก็ถือได้ว่า ไม่ต่างอะไรกับร่างทรงของรัฐบาลหากต้องการกำจัดฝ่ายตรงข้ามหรือฝ่ายที่เป็นภัย ต่อความมั่นคงของรัฐ ผลที่ตามมาอาจทำให้ประชาชนผู้ที่ถือว่าเป็นเจ้าของแผ่นดินหมดอำนาจ ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่ถือเป็นพื้นฐานของสิทธิทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยได้ ดังนั้นในเนื้อหาส่วนถัดไปผู้เขียนจะได้กล่าวถึงความมั่นคงกับรัฐ เพื่อเป็นการ แสดงให้เห็นแง่มุมในการจัดระเบียบการปกครองของรัฐต่อไป

ความมั่นคงในรัฐ

ความมั่นคงของรัฐ (National Security) โดยที่ความหมายของคำว่า “ความมั่นคง” ถือได้ว่าเป็นแนวคิดในการรักษาความปลอดภัยให้แก่พลเมืองในสังคมของรัฐ อีกทั้งเป็นการ สร้างความเป็นปึกแผ่นของชาติ ให้มีความมั่นคงที่อาจเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยที่ถูกคุกคาม ภายในและภายนอกประเทศได้ (Fjäder, C., 2014) ความมั่นคงของชาติ ถือได้ว่าเป็นความ รับผิดชอบของรัฐบาลและผู้นำ เนื่องมาจากกลุ่มบุคคลผู้นำเหล่านั้นต้องสร้างเครือข่ายหรือ หน่วยงานเพื่อค้นหาและกำจัดภัยคุกคามของชาติ (Raskin, M. G., 2016)

ในอดีตนั้นแนวคิดเรื่องความมั่นคงเกิดขึ้นมาจากความคิดทางด้านการเมืองและ แนวคิดทางสังคมวิทยาผนวกเข้ากัน โดยโทมัสฮอบบส์ (Thomas Hobbes) ยืนยันว่ารัฐ จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ผูกขาดอำนาจการใช้กำลังอย่างสมบูรณ์เนื่องมาจากกฎหมายได้มีการบัญญัติ ให้เป็นหน้าที่หลักของรัฐที่ เป็นผู้ดูแลประชาชนภายใต้อำณัติของรัฐ โดยรัฐนั้นมีการจัดเตรียม ความปลอดภัยของประชาชน (Smith, W. G. P., 1909) เช่น ความมั่นคงด้านชายแดน การมีกองกำลังทหาร การบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศ เพื่อเป็นการจัดการภัยคุกคาม ทั้งภายในและภายนอกประเทศอีกทั้งเป็นการเสริมมั่นคงของรัฐอีกด้วย (Ripsman, N. M. & Paul, T. V., 2010)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน ภัยคุกคามที่จะมาทำลายความมั่นคงของรัฐได้มีรูปแบบ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตไม่ได้มีเพียงแต่ภัยคุกคามทางด้านกองกำลังทหารเพียงอย่างเดียว

โดยภัยความมั่นคงอาจมาในรูปแบบ เช่น การก่อการร้ายระหว่างประเทศ อาชญากรรม การทำลายเศรษฐกิจ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์ นับว่าเป็นความท้าทายใหม่ที่รัฐในยุคปัจจุบันที่จะต้องเผชิญเพื่อความอยู่รอดต่อไป (Fjäder, C., 2014) โดยภัยคุกคามต่าง ๆ ที่มาทำลายความมั่นคงของประเทศในปัจจุบัน Ripsman & Paul แบ่งได้ออกเป็น 1) ภัยคุกคามทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องมาจากการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ นับได้ว่าเป็นความมั่นคงอย่างหนึ่งโดยการคุกคามทางเศรษฐกิจนั้นส่วนมากไม่ได้เกิดจากการก่อการร้ายหรือใช้กำลังทางทหารแต่มาในรูปแบบของการแทรกแซงทางเศรษฐกิจ เช่น การออกมาตรการคว่ำบาตร การจัดเก็บอัตราภาษีในมูลค่าที่สูงหรือการโจมตีค่าเงิน นับได้ว่าเป็นการทำลายความมั่นคงของประเทศที่เป็นอันตรายต่อวิถีทางการเมืองของรัฐ 2) การปลอมแปลงเงินตรา เนื่องมาจากเงินตรานั้นว่าเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าทั้งในและนอกประเทศ อีกทั้งยังถือได้ว่าเป็นเครื่องยืนยันความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้นการปลอมหรือแปลงเงินตราส่งผลกระทบต่อเรื่องทางเศรษฐกิจที่อาจเป็นการคุกคามที่เกิดได้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศ 3. การเจ็บป่วยและภัยจากธรรมชาติ ซึ่งหากรัฐบาลประสบกับปัญหาทางด้านวิกฤตการณ์ทางด้านสุขภาวนับว่าเป็นภัยทางความมั่นคงอย่างหนึ่งอันเนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานหรือโครงสร้างทางเศรษฐกิจมีแหล่งที่มาจากการกำลังการผลิตของมนุษย์หรือใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นต้นทุนในการขับเคลื่อน ดังนั้นหากประชาชนในรัฐเกิดการเจ็บป่วย เกิดโรคระบาดหรือเกิดภัยจากทางธรรมชาติขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อเป็นห่วงโซ่ได้ 4) การไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยหลักรัฐแต่ละรัฐย่อมที่จะมีความร่วมมือกันโดยอาจเกิดขึ้นมาจากสนธิสัญญาหรือข้อตกลง ก็สืบเนื่องมาจากความต้องการผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้วรัฐที่มีความแข็งแกร่งกว่าย่อมที่จะทำร้ายรัฐที่อ่อนแอกว่า เนื่องมาจากเพื่อทำให้ตนเองได้เปรียบไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านทรัพยากร เสถียรภาพ (Ripsman, N. M. & Paul, T. V., 2010)

ดังนั้นความมั่นคงของชาติในปัจจุบันนับว่าเป็นเรื่องที่ครอบคลุมในหลายมิติ ทั้งเป็นเรื่องของกิจการภายในประเทศและกิจการต่างประเทศ หากเปรียบเทียบกับทำให้นิยามความมั่นคงในอดีตนั้นเป็นเรื่องการใช้กองกำลังทหารและอาวุธระหว่างรัฐเท่านั้น ย้อนวิเคราะห์กลับมามองรัฐไทยแล้วนั้น เห็นได้ว่ามีหน่วยงานเฉพาะที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องความมั่นคงของรัฐ คือ กอ.รมน. ที่มีทั้งอำนาจที่กฎหมายมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่และมีบุคลากรที่ตรวจสอบ สืบเสาะ จับกุมบุคคลที่กระทำผิดในเรื่องความมั่นคงของรัฐต่อไปได้

ท่องโลก กอ.รมน.

หน่วยงาน กอ.รมน ในปัจจุบันเป็นหน่วยงานของรัฐ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสายบังคับบัญชาให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร ผู้บัญชาการทหารบกเป็นรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร พร้อมกันนี้ให้เสนาธิการทหารบกเป็นเลขาธิการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร (พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2551) ทั้งนี้ กอ.รมน ยังได้มีการแบ่งแยกหน่วยงานย่อยภายในกำกับของตนออกเป็นกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาคและภายในจังหวัด โดยมีหน้าที่ในการรับผิดชอบความมั่นคงในเขตของตน ตามที่กองทัพภาคได้มอบหมายและให้อำนาจในการดูแล พร้อมมีอำนาจหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรกำหนดตามข้อเสนอของผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในภาคกำหนด โดยมีอัตรากำลังในการปฏิบัติหน้าที่ประกอบไปด้วย ข้าราชการทหาร พลเรือน ตำรวจ ในการดำเนินงาน (กอ.รมน., 2562)

ในด้านงบประมาณการเงินที่ได้รับจากภาครัฐ โดยพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้หน่วยงาน กอ.รมน ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยการเงินการคลัง โดยเมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงาน กอ.รมน จะพบว่าในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553 – 2563) พบได้ว่าหน่วยงาน กอ.รมน มีส่วนแบ่งมากที่สุดจากงบประมาณของสำนักนายกรัฐมนตรี ในช่วงปี 2553 จำนวน 8,240,272,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 36% ส่วนในช่วงปี 2561 หน่วยงาน กอ.รมน มีส่วนแบ่งงบประมาณน้อยที่สุดจากงบประมาณของสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 936,442,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 14% แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงาน กอ.รมน ได้รับงบประมาณโดยเฉลี่ยในช่วง 10 ปี อยู่ที่ 6,695,961,509 บาท ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 งบประมาณของหน่วยงาน กอ.รมน จากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ปีงบประมาณ	งบประมาณของสำนัก นายกรัฐมนตรี	งบประมาณของ กอ.รมน.	จำนวนร้อยละ (%)
2563	29,823,246,400	6,774,777,900	23
2562	5,697,893,700	835,012,100	15
2561	6,706,934,900	936,442,100	14
2560	30,280,210,800	6,357,934,200	21
2559	36,001,261,400	10,200,971,600	28
2558	33,417,573,300	8,906,478,600	27
2557	32,160,329,400	8,201,570,700	26
2556	25,246,817,300	7,980,125,500	32
2555	22,123,726,500	6,915,923,000	31
2554	24,358,812,100	8,306,068,400	34
2553	22,909,850,600	8,240,272,500	36
เฉลี่ย	24,429,696,036	6,695,961,509	26

การก่อกำเนิด กอ.รมน

การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่รักษาความมั่นคงมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดย สุรชาติ บำรุงสุข ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับประวัติและการพัฒนา ก่อกำเนิดของ กอ.รมน. ไว้สองรูปแบบ กล่าวคือ ในรูปแบบที่หนึ่ง ใช้กรอบของระยะเวลาในการเกิดสงครามของคอมมิวนิสต์ ซึ่งในกรอบนี้สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น สาม ช่วง ระยะเวลาคือ ช่วงก่อนสงครามคอมมิวนิสต์ ช่วงในระหว่างสงครามคอมมิวนิสต์ และในช่วงหลังสงครามคอมมิวนิสต์ (สุรชาติ บำรุงสุข, 2560) ดังนี้ ในยุคของก่อนสงครามคอมมิวนิสต์ ในการจัดตั้งกองกำลังทหารจะมีหน้าที่อย่างตรงไปตรงมากล่าวคือ มีหน้าที่ในการสู้รบ ผู้ที่มารุกรานหรือเป็นภัยกับความมั่นคงของประเทศไทย อย่างไรก็ตามถึงแม้ในขณะนั้น จะมี พ.ร.บ. คอมมิวนิสต์ที่บัญญัติขึ้นมา แต่ก็ไม่มีผลอันเนื่องมาจากยังไม่มีนัยสำคัญ ในการทำสงครามกับกลุ่มคอมมิวนิสต์เพราะในขณะนั้นการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ยังมิได้มีการเผยแพร่มาสู่ไทยเท่าที่ควร (พวงทอง ภวัครพันธุ์, 2562) จึงทำให้ในเรื่องของการขยายบทบาททางทหารนั้นยังไม่เหมือนปัจจุบันที่มีการขยายความหลายออกไปให้รวมถึง ความหมายในเรื่องของเศรษฐกิจและทางสังคมการเมืองรวมอยู่ด้วย ต่อมาในช่วงที่สอง ยุคของ สงครามคอมมิวนิสต์ ซึ่งจุดเริ่มต้นของสงครามดังกล่าวนี้ ถือได้ว่าเป็นเหตุให้เกิดสงครามขึ้น

ในประเทศไทยนั้นเริ่มตั้งแต่วันที่ที่มีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยกับกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ที่ทำให้เกิดองค์กรที่เรียกว่ากองบัญชาการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) ซึ่งเป็นแนวความคิดในสมัยของ จอมพลประภาส จารุเสถียร ที่ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ให้กำเนิดองค์กรดังกล่าวเกิดขึ้นมาในช่วงต้นโดยมีแนวคิดว่าเป็นองค์การที่มาช่วยในการเสริมทัพในการทำสงครามระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่ทำการรบกับกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จนกระทั่งหน่วยงานดังกล่าวนี้ได้ยกฐานะหน่วยงานของตัวเองเป็น กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) เกิดขึ้นมา (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2525) แต่อย่างไรก็ตามการทำสงครามดังกล่าวใช้ระยะเวลาในการทำสงครามที่ยาวนานและรวมกับมีเหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศนั้นได้เข้ามาแทรกแซง เช่นการเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม และการเกิดเหตุการณ์ 16 ตุลาคม จึงทำให้กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) นั้นได้เปลี่ยนเป็นกองอำนวยการรักษาความสงบแห่งชาติ (กอ.รมน.) กล่าวคือ เป็นการเปลี่ยนเพียงแค่ชื่อขององค์กรเท่านั้นแต่ยังอยู่ภายใต้ของโครงสร้าง หน้าที่เดิม กล่าวคือ แต่เดิมนั้นการทำสงครามกับกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้นได้ทำการรบในป่า แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา และ 16 ตุลานั้นทหารได้มีการทำการรบกับกลุ่มของนักศึกษาที่อยู่ในเมือง จึงเห็นได้ว่าการทำการรบนั้นได้เปลี่ยนจากการทำการรบในป่า มาสู่การทำการรบในเมืองแทนกล่าวคือ เป็นการสู้รบของขบวนการนิสิตนักศึกษาของกลุ่มชนชั้นที่เรียกตัวเองว่าปัญญาชน (ภาณุวัฒน์ พันธุ์ประเสริฐ, 2556) ดังนั้นหน่วยงาน กอ.รมน. นั้นจึงได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำการรบทางการทหาร เปลี่ยนมาเป็นการใช้ประชาชนหรือพลเรือนนั้นมาเป็นเครื่องมือในการทำสงคราม เช่นจะเห็นได้จากกลุ่มของ กระทั่งแดง นวพล ลูกเสือชาวบ้าน แทนการจัดตั้งทำการรบแบบมีเครื่องมืออาวุธการรบ และสุดท้ายในยุคหลังสงครามคอมมิวนิสต์นั้น กล่าวคือเป็นเหตุการณ์การรวมเยอรมนีตะวันตกและตะวันออกเข้าด้วยกันรวมเป็นประเทศเยอรมนีเดียวที่ถือได้ว่าเป็นสัญญาณของการจบลงของสงครามเย็น อย่างไรก็ตามเมื่อมีการจบลงของสงครามเย็นแล้วหาใช่ภัยคุกคามด้านความมั่นคงจะจบไป แต่ความคิดในเรื่องของภัยคุกคามนั้นได้มีการขยายความหมายออกไปอีกชุดความคิดหนึ่ง นอกเหนือจากการที่ทหารออกมาสู้รบ โดยชุดความคิดที่ขยายตัวออกมาคือ เช่นปัญหาเกี่ยวกับ ยาเสพติด ปัญหาภัยสังคม ปัญหาผู้ก่อการร้าย ปัญหาทางด้านการเมือง ก็ถือได้ว่าเป็นภัยความมั่นคงในความหมายปัจจุบันรูปแบบใหม่

ต่อมาในรูปแบบที่สอง ใช้กรอบของระยะเวลาการสร้างความปลอดภัยโดยการปลูกกระแสชาตินิยม นัชชา ตันติวิททยาพิทักษ์ ได้อธิบายลำดับเหตุการณ์ได้เป็นดังนี้ ในยุคสมัยของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีการสร้างความชอบธรรมให้แก่ตนเองโดยการปลูกกระแสชาตินิยม ในยุคที่ตนเองนั้นได้เป็นผู้นำของประเทศ โดยใช้แนวความคิดว่าชาติและ

สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นความคิดที่แยกออกจากกันได้ (นัชชา ตันตวิทยาพิทักษ์, 2561) ซึ่งการถือได้ว่าเป็นการปลุกกระแสชาตินิยมซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้จึงทำให้ฝ่ายสถาบันของพระมหากษัตริย์นั้นรู้สึกเป็นการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ (เบนเนติก แอลเดอร์สัน, 2559) ให้แก่ฝ่ายของตนอันเนื่องมาจากการมองว่ามีได้ให้ความสำคัญสถาบันพระมหากษัตริย์เท่าที่ควร จึงเห็นได้ว่าในช่วงนี้ฝ่ายของสถาบันพระมหากษัตริย์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและพระราชินีนั้นไม่เสด็จออกไปนอกประเทศไทย

ซึ่งต่อมาในยุคของสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ต้องการที่จะรื้อฟื้นความสัมพันธ์ที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งต้องการสานความสัมพันธ์อันอย่างรวดเร็วซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากยึดอำนาจของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้สำเร็จ ซึ่งกิจกรรมอันที่ถือได้ว่าเป็นการสานความสัมพันธ์ให้มีการจัดกิจกรรมหรือมีการเริ่มรณรงค์ให้มีการบูรณะกิจกรรมให้สมกับพระเกียรติ เช่น จัดงานเฉลิมฉลองวันพระราชสมภพ การสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ การประดับไฟบนถนนราชดำเนินในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น (รุ่งโรจน์ ณ นคร, 2539)

ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จัดขึ้นมาทั้งหมดนั้นเป็นการก่อกำเนิดรูปแบบของความหมายอุดมการณ์ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งหากบุคคลใดก็ตามทำการเป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ บุคคลดังกล่าวนั้นย่อมถือได้เป็นการกระทำต่อความมั่นคงไปด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการจัดตั้งกองกำลังกอ.รมน. ก็เห็นได้ว่าการก่อกำเนิดมาจากอุดมการณ์ของความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่จะต้องการให้คงอยู่แต่อย่างไรก็ตามแม้ในตอนแรกนั้นจะตั้งชื่อว่าหน่วยงานกองบัญชาการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการต่อต้านการทำสงครามปราบปรามกับกองกำลังคอมมิวนิสต์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปราบปรามคอมมิวนิสต์นั้นเป็นภัยคุกคามอย่างหนึ่งอันเนื่องมาจากคอมมิวนิสต์นั้นมีแนวความคิดที่เชื่อว่าต้องการที่กลุ่มคนในสังคม มีความเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงเห็นได้คอมมิวนิสต์นั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

จากที่กล่าวมาข้างต้นการสร้างความทรงจำกับหน่วยงาน กอ.รมน. นั้นมีหน้าที่เพื่อเป็นการปราบปรามกองกำลังคอมมิวนิสต์ที่ถือเป็นภัยของความมั่นคงซึ่งใช้กองกำลังทางทหารเพื่อทำการรบและทำการสงคราม ที่ถือได้ว่าเป็นการแย่งชิงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ให้มาก

กอ.รมน.ในสภาพการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้แนวคิดในเรื่องความมั่นคงของรัฐได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิมเนื่องมาจากภัยคุกคามได้มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจมาในรูปแบบการทางด้านเศรษฐกิจด้านการเมือง ทางด้านสังคม (โสภณ ศิริงาม, 2562) ในทางเดียวกันของรูปแบบของการ

ปราบปรามในเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงนั้น หน่วยงาน กอ.รมน. มีภารกิจที่เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิมของการทำสงครามที่เป็นการช่วงชิงมวลชนแตกต่างกันออกไปกล่าวคือ ประการแรก เป็นงานทางด้าน การป้องกันรักษาความมั่นคง โดยกิจกรรมที่หน่วยงานของ กอ.รมน. นั้นจัดทำขึ้นโดยส่วนมากแล้วนั้นจะเป็นกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และอุดมการณ์ความรักชาติ เช่นกิจกรรมในปี พ.ศ.2558 ที่หน่วยงานของกองกำลัง กอ.รมน. ที่จัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ ละติจูดที่ 6 (ครอบครัวข่าว 3, 2558) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่แสดงถึงวิถีชีวิตของชาว 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่อยู่ร่วมกันของชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม ที่อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข หรือจัดการฝึกอบรมสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่, 2558) เพื่อการปฏิบัติการต่อต้านและป้องกันบรรเทาสาธารณภัยรวมถึงการก่อความไม่สงบเรียบร้อยในทุกรูปแบบ เป็นต้น

กิจกรรมในปี 2559 ที่หน่วยงานของ กอ.รมน. การอบรมโครงการเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ การปลูกจิตสำนึกเทิดทูนชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (มวลชน กอ.รมน., 2559) หรือกิจกรรมละครเวที “เรื่องผ้าห่มผืนสุดท้าย” ที่ให้ประชาชนได้ชม โดยเนื้อหาของละครเวทิดังกล่าวเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในบทบาทของการปฏิบัติหน้าที่ทางทหารที่ยอมเสียสละเพื่อชาติ (มติชนออนไลน์, 2559)

กิจกรรมในปี 2560 ที่หน่วยงานของ กอ.รมน. จัดกิจกรรมกอ.รมน.จับมือ มศว รับนิสิต โครงการเพชรในตม (ไทยรัฐออนไลน์, 2560) ซึ่งเป็นการรับของเจ้าที่ กอ.รมน. ให้สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโครงการจัดทำบทเพลงที่เกี่ยวกับเพลงเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ (สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, 2560) ซึ่งเป็นการมุ่งหมายให้ประชาชนคนไทย เดินตามคำสอนของพ่อ และทำดีถวายพ่อของแผ่นดิน

กิจกรรมในปี 2561 ที่หน่วยงานของกองกำลัง กอ.รมน. กิจกรรมโครงการเสริมสร้างความรักความสามัคคีระดับตำบล ขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต เพื่อชุมชนในหมู่บ้านเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2560) และกิจกรรม กอ.รมน. จับมือ กศน. ติวเข้มครูแกนนำกับหลักสูตร “วิทยากรประวัติศาสตร์ชาติไทย” หวังต่อยอดขยายผลสู่ประชาชนและนักเรียนในพื้นที่ (สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์, 2561) เพื่อนำไปต่อยอด ขยายผล ตามกระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทย ให้กับนักศึกษา กศน. เยาวชน และประชาชนทั่วไป เป็นต้น

กิจกรรมในปี 2562 ที่หน่วยงาน กอ.รมน. ได้จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐ เช่น กอ.รมน.พร้อมหนุนกต.จัดเลือกตั้ง 24 มี.ค. เชิญชวน ปชช. ใช้สิทธิตามหลัก ปชต. เตือนกำลังพลวางตัวเป็นกลาง (มติชนออนไลน์, 2562) ผอ.สมท.กอ.รมน. และคณะตรวจเยี่ยม การดำเนินงานศูนย์อำนวยการประสานงานโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ อ.นาแห้ว จ.เลย (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2562) กอ.รมน. – กสทช. เพิ่มช่องทางลงทะเบียน ชิมการ์ดชายแดนใต้ (เดลินิวส์, 2562) กอ.รมน. เตรียมรับมือ คสช. ดูแลความสงบ บอกใช้ พ.ร.บ. มั่นคงสำนักงานต่อได้ (มติชนออนไลน์, 2562)

ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่ยกตัวอย่างมาตั้งแต่ปี 2559 – 2562 นั้นโดยส่วนมาก เป็นกิจกรรมที่หน่วยงาน กอ.รมน. จัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ให้ประชาชนหรือ บุคคลรุ่นใหม่ที่มีอุดมการณ์ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยเป็นการปลูกฝังตั้งแต่ ในช่วงวัยเด็กเป็นต้นไป โดยไปกิจกรรมจะเน้น การบรรยายให้ความรู้ในโรงเรียน หรืออีกทั้งมี การให้ทุนการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อศึกษาในระดับอุดมศึกษา อันเนื่องมาจากรูปแบบของความมั่นคงได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจึงทำให้การจัดกิจกรรมหรือ การเสริมสร้างของหน่วยงาน กอ.รมน. ต้องเป็นการปลูกฝังความเชื่อมั่นความจงรักภักดี ต่อรัฐในรูปแบบกิจกรรมทางอ้อม

ประการที่สอง งานด้านการปราบปราม ซึ่งใน พ.ศ.2551 นั้นได้มีการบัญญัติ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 (พระราชบัญญัติการ รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2551) โดยเหตุผลที่สำคัญของการจัดตั้ง พระราชบัญญัตินี้ขึ้นอันเนื่องมาจากความมั่นคงจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีความ หลากหลาย มีความรุนแรง และสามารถขยายตัวจนส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง และมีความ ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จนก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยทางสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นภัยต่อความสงบสุขของประชาชนภายในประเทศ เห็นสมควรว่าเพื่อเป็น การป้องกันมิให้เกิดภัยอันตรายต่าง ๆ จึงสมควรให้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อมารักษาความ มั่นคงของประเทศไทย

ข้อสำคัญประการหนึ่งของพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ในมาตรา 3 โดยมีการให้ความหมาย “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใด ที่เป็นภัย หรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ ให้กลับสู่สภาวะปกติ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ที่ 51/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคง

ภายในราชอาณาจักร (การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2560) ซึ่งได้มาขยายของคำว่า “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใดที่เป็นภัย หรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ รวมถึงในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กลับสู่สภาวะปกติเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงรัฐ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาตินั้น ได้มีการขยายความหมายของคำว่า “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร” ออกไปจากเดิมเป็นอย่างมากซึ่งถือได้ว่าเป็นการขยายอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกองกำลัง กอ.รมน. ซึ่งแต่เดิมนั้นมีเพื่ออำนาจหน้าที่ป้องกันภัยอันตรายหรือเหตุการณ์อันอาจมีภัยได้ที่มีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของบุคคลภายในประเทศ แต่ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าให้หมายความรวมถึงกรณีที่จะเกิดสาธารณภัยตามธรรมชาติได้ จึงเห็นว่าเป็นการขยายความหมายที่ให้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน กอ.รมน. นั้นมีอำนาจในการตีความหมายออกได้เองอย่างไรก็ได้จำกัดไว้ไม่ได้โดยที่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้อำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรว่าสถานการณ์ใดที่ถือได้ว่าเป็นเหตุ “คาดว่าจะเกิด”

ในการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวนี้ได้ขยายความ ให้ตนเองนั้นมีอำนาจในการจัดการถึงเหตุการณ์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งแท้จริงนั้นอำนาจดังกล่าวมีหน่วยงานที่รับผิดชอบไว้อยู่แล้ว คือกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่า กอ.รมน. จะทำหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการบริหารและวางแผนที่กระทรวงมหาดไทยแทน ส่งผลให้เห็นได้ว่าจะอาจเป็นการลดบทบาทหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยลงเพื่อเพิ่มอำนาจและความชอบธรรมให้กับตนเอง

อย่างไรก็ตามการที่หน่วยงาน กอ.รมน. ได้รับคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาตินั้น ทำการเพิ่มอำนาจและขยายบทบาทที่มีต่อประชาชนมากยิ่งขึ้นสิ่งที่ตามมาก็คือการในเรื่องของงบประมาณแผ่นดินการจัดสรรมาสู่หน่วยงานที่จะต้องมีมากขึ้นเท่าตัว ในทางเดียวกันจะต้องทำให้ไปลดงบประมาณแผ่นดินของอีกหน่วยงานหนึ่งที่เคยมีอยู่แล้วนั้นและทำให้หน่วยงาน กอ.รมน. มีอำนาจในการต่อรองทางด้านภารกิจกับองค์กรอื่น ๆ ได้เพราะเห็นได้ว่าภารกิจของหน่วยงานมีครอบคลุมเกือบที่จะทำรอบด้าน

ประการต่อมาสำหรับข้อสำคัญของพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาตรา 10 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติมโดย คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 51/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ซึ่งในเรื่องของคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรนั้น จะเห็นได้ว่าประกอบด้วยหลายหน่วยงานในภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่าหน่วยงาน กอ.รมน. นั้นต้องการที่จะทำการควบคุมหรือส่งการหน่วยงานต่าง ๆ ได้จึงทำหน้าที่ในการดึงหน่วยงานทางราชการเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งบางหน่วยงาน เช่นอัยการนั้น ควรที่จะไม่เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ อันเนื่องมาจากว่าหน่วยงานอัยการทำหน้าที่ในการมีความเป็นอิสระในการทำงาน ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะถูกสั่งการจากหน่วยงานหรือองค์การทางการเมืองใด ซึ่งเมื่อมีการบัญญัติให้อัยการสูงสุดเป็นคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรย่อมทำให้ส่อไปในทางที่อาจถูกสั่งการหรือครอบงำจากหน่วยงานที่สังกัดอยู่ได้

ปรากฏว่าว่านับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กอ.รมน. ได้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่จากเดิมไปอย่างมากอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ทางสังคมนั้น ได้มีการพัฒนาไปอย่างมาก รวมทั้งยุทธศาสตร์ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยความมั่นคงของประเทศนั้นก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากความเข้าใจของบุคคลในสังคม ดังนั้นการทำหน้าที่ของหน่วยงานการรักษาภัยความมั่นคงก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของสังคมไปด้วย เพื่อให้เข้ากับยุคและสมัยของสังคมไทยที่มีการตีความหมายของคำว่า ภัยความมั่นคงออกไป

กอ.รมน. หน่วยงานเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐหรือกองทัพ

แนวความคิดในมุมมองประการแรก คือหน้าที่ ที่สำคัญของหน่วยงาน กอ.รมน. ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ในอดีตนั้นประเทศไทยได้มีการจัดตั้ง กอ.รมน. ขึ้นมาเพื่อเป็นการต่อต้านกองกำลังคอมมิวนิสต์ เพราะถือได้ว่าเป็นกองกำลังคอมมิวนิสต์นั้นเป็นภัยของความมั่นคงของประเทศชาติ ซึ่งหากไม่มีการจัดตั้ง กอ.รมน. ประเทศไทยอาจจะมีการปกครองหรือเผยแพร่การปกครองแบบคอมมิวนิสต์เข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น และหากประเทศไทยนั้นมีการปกครองโดยรูปแบบของคอมมิวนิสต์นั้น อาจทำให้เกิดผลเสียในแง่มุมมองต่าง ๆ เช่น ในด้านของเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความมั่นคง การเจริญสัมพันธไมตรี หรือในเรื่องของความน่าเชื่อถือในมุมมองของนักลงทุนชาวต่างชาติอาจได้รับความน่าเชื่อถือที่น้อยลง ซึ่งสาเหตุที่กล่าวมานั้นชาวต่างชาติในแถบตะวันตกที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นไม่เห็นด้วยกับการปกครองโดยใช้ระบอบคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมากอันเนื่องมาจากในมุมมองของชาวตะวันตกนั้นมองว่าการปกครองแบบคอมมิวนิสต์เป็นการกดขี่ข่มเหงผู้อยู่ใต้การปกครองเป็นอย่างมาก

ในมุมมองสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยนั้นสงครามคอมมิวนิสต์นั้นได้ยุติลงแล้วแต่อย่างไรก็ตาม กอ.รมน. ก็ทำหน้าที่ในการรักษาภัยความมั่นคงอยู่ซึ่งเหตุผลในการที่มีการจัดตั้ง กอ.รมน. ยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบันนั้น อันเนื่องมาจากได้มีการให้ความหมายของ

“ภัยความมั่นคง” ที่กว้างเกินไปซึ่งแต่เดิมนั้นจะเห็นได้ว่าภัยของความมั่นคงจะต้องมาในรูปแบบของกองกำลังทางทหารที่มาจากประเทศแต่ในปัจจุบันหาใช่เป็นภัยที่เกิดแต่กองกำลังทางทหารอย่างเดียวไม่ ซึ่งให้หมายความรวมถึง ภัยที่มีเกิดขึ้นมาจากกองกำลังทางเศรษฐกิจ หรือภัยที่เกิดขึ้นมาจากการก่อการร้ายทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าอย่างไรก็ตามเมื่อภัยทางความมั่นคงนั้นมีการขยายตัวที่กว้างออกไปย่อมส่งผลให้เกิดหน้าที่และอำนาจในการจัดการองค์การของ กอ.รมน. นั้นมากขึ้นเป็นเงาตามตัวไปด้วยอันเนื่องมาจากการที่มีภาระทางงานอันเนื่องมาจาก มีการบัญญัติกฎหมายที่ให้ขยายความหมายของภัยความมั่นคงมากขึ้น จึงเห็นได้ว่าหากมีการขยายความหมายให้กว้างออกไปย่อมทำให้กรอบของภาระความรับผิดชอบในการทำงานย่อมมากขึ้นไปด้วย ซึ่งกรอบของภาระการทำงานของหน่วยงาน กอ.รมน. นั้นเช่น การรับผิดชอบโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริการศึกษาเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างคุณภาพชีวิต เป็นต้น แทนที่การสู้รบแบบในอดีต

ซึ่งจะเห็นได้ว่าโดยส่วนมากหน้าที่หลักของ กอ.รมน. นั้นจะเน้นไปในทางการส่งเสริมให้ประชาชนภายในประเทศนั้น มีความรักและเทิดทูลใน สาม เรื่องหลักกล่าวคือ ในเรื่องชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยที่จะไม่มุ่งเน้นไปในทางด้านภัยคุกคามจากต่างชาติ ที่เข้ามาคุกคามประเทศชาติแต่เน้นไปในทางด้านของการส่งเสริมให้คนในชาติรู้สึกมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือกล่าวคือให้คนในประเทศชาติมีความรักใคร่กลมเกลียวกันโดยใช้จุดมุ่งหมายเดียวกันในเรื่องของ สาม สถาบันหลักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นจุดมุ่งหมายให้คนในชาตินั้นมีความรักใคร่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งหากมีบุคคลใดก็ตามหากไม่เห็นด้วยกับในเรื่องสาม สถาบันหลัก ทำลายความน่าเชื่อถือ หรือล่อไปในทางที่จะทำลาย ก็อาจเห็นได้ว่าเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติไปด้วยอันเนื่องมาจากเมื่อ กอ.รมน. นั้นใช้เรื่อง สาม สถาบันหลักของชาตินั้นเป็นตัวกระตุ้นถึงเรื่องความมั่นคงของชาติแล้วห้ามมิให้ผู้ใดมาทำลายลงได้

แต่ในอีกมุมมองหนึ่งในเรื่องของการรักและความเคารพนั้น อาจถือได้ว่าเป็นสิทธิ์ส่วนบุคคลหรือความเห็นส่วนบุคคลที่บุคคลแต่ละคนนั้นอาจได้รับความรู้หรือความเข้าใจมาในมุมมองที่แตกต่างกันออกไปเปรียบเสมือนเลนส์แว่นตาที่มีหลากหลายยี่ห้อทำให้การรับรู้บนสิ่งของนั้นแตกต่างกันออกไปด้วย ในทางเดียวกันการบังคับโดยอำนาจให้บุคคลอื่นรับรู้สิบบนวัตถุเหมือนกับผู้ที่บังคับมองเห็นนั้นย่อมทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “การบังคับให้ผู้อื่นกระทำตามเรา” ซึ่งหากบังคับด้วยอำนาจนั้นในตอนแรกบุคคลที่ถูกบังคับก็อาจจำยอมกระทำตาม แต่หากนานไปบุคคลที่ยอมจำยอมดังกล่าวอาจเกิดความรู้สึกที่ว่าตนเองนั้นถูกบังคับให้กระทำตามมากจนเกินไป จนรู้สึกว่ามันไม่ไหวที่จะตนทำตามเพราะถือได้ว่าเป็นที่ฝืนความรู้สึกของตนเองมากจนเกินไป ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการบังคับบุคคลใดก็ตามให้มีความเชื่อหรือรักในสิ่งใดก็ตามหรือให้กระทำตามหรือต้องยอมกระทำตามในตอนเริ่มแรกนั้นอาจจะทำ

ตามแต่เมื่อนานเข้าบุคคลดังกล่าวอาจมีความคิด ความรู้สึกว่าเป็นการฝืนความรู้สึกของตนเอง จนไม่ยอมกระทำตามที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่ง เช่นเดียวกับ กอ.รมน. ที่บังคับให้บุคคลอื่นนั้นกระทำตามหรือเชื่อตาม ซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ประเด็นต่อมาการศึกษาที่จะทำให้เกิดแนวความคิดในมุมมองประการที่สอง เรื่องพัฒนาการของหน่วยงาน กอ.รมน. นั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าพัฒนาการของ กอ.รมน. นั้นอันที่แท้จริงแล้วนั้นในตอนเริ่มต้นของการจัดตั้งองค์การ มีหน้าที่เพื่อป้องกันภัยคุกคามจากภายนอกเช่นภัยจากคอมมิวนิสต์ หรือภัยที่เกิดจากสงครามระหว่างประเทศที่ใช้ประเทศไทยเป็นฐานทัพของการช่วงชิงอำนาจระหว่างประเทศหรือภัยที่เกิดขึ้นมาในลักษณะลี้ลับลางสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม กอ.รมน. ในสภาพการณ์ปัจจุบันหน้าที่ ในการป้องกันและส่งเสริมไม่ให้เกิดการคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศชาติ

ในกรณีแรกนั้นภัยคุกคามที่มาจากต่างประเทศชาติซึ่งถือว่าเป็นการกระทำต่อภัยความมั่นคงของประเทศ ซึ่งแต่ก่อนนั้นจะเห็นได้ว่าเป็นเพียงการสู้รบทางทหารเท่านั้น แต่ภัยที่ถือว่าเป็นความมั่นคงของชาติในปัจจุบันนั้นได้มีการขยายความหมายของคำดังกล่าวออกไปอย่างมากเช่น การที่ถือว่าเป็นภัยคุกคามความมั่นคงทางด้านการเมือง หากประชาชนมีการเรียกร้องให้มีการเดินขบวนประท้วงรัฐบาลหน่วยงาน กอ.รมน. ก็จะทำหน้าที่เข้ามาควบคุมหรือใช้กองกำลังของที่ตนมีอยู่นั้น ในการปราบปรามเพื่อให้ยุติการประท้วงขึ้นหรือการที่ประชาชนในประเทศนั้น พุดถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ไปในแง่ลบ ก็อาจที่จะถูกดำเนินคดีโดยผู้มีอำนาจจากหน่วยงาน กอ.รมน. ได้

ในส่วนเรื่องกิจกรรมที่ กอ.รมน. ที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมไม่ให้เกิดการคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศชาติเช่น กิจกรรมอบรมปลูกอุดมการณ์ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดกิจกรรมประกวดภาพยนตร์ในหัวข้อที่เกี่ยวกับที่เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือการแต่งเพลงที่เนื้อหาเกี่ยวกับความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้มากขึ้นไปอีก

เห็นว่าในสถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องของความรับผิดชอบในการดำเนินงานของหน่วยงาน กอ.รมน. นั้น ได้มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเป็นอย่างมากอันเนื่องมาจากการได้มีการขยายความหมายของภัยความมั่นคงออกไป แต่ในอีกมุมมองหนึ่งการที่หน่วยงาน กอ.รมน. นั้นมีหน้าที่ในการดำเนินทางที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก อันเนื่องมาจากแต่ก่อนในอดีตหน่วยงาน กอ.รมน. เป็นองค์การที่มีความชอบธรรมในการรักษาความมั่นคงของชาติที่ประชาชนภายในประเทศนั้นสามารถที่จะรับรู้การทำงานและสามารถเข้าถึงการทำงานได้อย่างเป็นรูปแบบ จึงส่งผลให้ในปัจจุบันรัฐบาลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของภัยความมั่นคงจึงใช้หน่วยงาน กอ.รมน. เป็นเครื่องมือในการควบคุมความสงบและควบคุมความมั่นคง

ของประเทศไว้ แม้จะไม่ตรงจุดประสงค์ในการก่อกำเนิดองค์การในตอนแรกก็ตาม เพราะอันเนื่องมาจากว่าแต่ก่อนในอดีตหน่วยงานนี้มีความชอบธรรมเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงนำเอาความชอบธรรมในอดีตที่ผ่านมานั้นมาเป็นทุนของความชอบธรรมในปัจจุบัน แม้จะมีการที่รักษาความรับผิดชอบภาระงานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากก็ตามก็ทำได้นำองค์การพลเรือนที่มีอำนาจในการตรวจสอบการทำงานได้มาใช้ไม่

ประเด็นสุดท้ายในการศึกษาที่จะทำให้เกิดแนวความคิดในมุมมองประการที่สาม กล่าวคือเรื่องความสำคัญของการจัดตั้ง กอ.รมน. ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้มีการบัญญัติพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่มีการตราขึ้นมาเพื่อเป็นการจัดตั้งหน่วยงาน กอ.รมน. ขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อให้สามารถป้องกันและระงับภัยที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนนั้นมีความเข้าใจมีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาภัยความมั่นคง จึงมีความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา ซึ่งสาระที่สำคัญในพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้เป็นการให้รายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบ และอำนาจในการบริหารงาน เพื่อให้ประเทศไทยนั้นมีความสงบแต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าซึ่งหากประเทศไทยในขณะนั้นเกิดความไม่สงบ วุ่นวายเกิดขึ้นภายในประเทศย่อมสามารถที่จะออกกฎหมายในระดับพระราชกำหนดได้เป็นสถานการณ์ไปได้ จึงเห็นได้ว่าการที่หน่วยงานในฝ่ายนิติบัญญัติหรือกลุ่มคณะกรรมการในการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา นั้นอันเนื่องมาต้องการให้หน่วยงาน กอ.รมน. ซึ่งโดยส่วนมากแล้วนั้นคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรมาจากฝ่ายทหารหาใช่มาจากฝ่ายพลเรือน จึงทำให้เกิดการมองในอีกมุมหนึ่งได้ว่าฝ่ายทหารนั้นต้องการที่จะต้องการมีอำนาจเหมือนกับรัฐซ้อนรัฐอยู่ เพื่อทำหน้าที่ในการควบคุมประเทศอีกครั้งหนึ่งอันเนื่องมาจากฝ่ายทหารนั้นสามารถมีอำนาจที่จะวินิจฉัยได้ว่าสถานการณ์ใดถือได้ว่าเข้าขั้นเกิดความไม่สงบ วุ่นวายที่ส่งผลกระทบต่อภัยความมั่นคงของประเทศได้ ซึ่งหากวินิจฉัยแล้วว่าเป็นภัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้นั้น กอ.รมน. ย่อมมีอำนาจในการที่จะออกควบคุมสถานการณ์ได้ ต่อมาเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 ได้มีคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติที่ 51/2560 ในเรื่องของการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งในข้อ 1 นั้นได้มีการบัญญัติให้เพิ่มเติม “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรนั้น” หมายรวมรวมถึงในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กลับสู่สภาวะปกติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้เป็นการเพิ่มอำนาจของ กอ.รมน. มากยิ่งขึ้นยิ่งทำให้เกิดความเห็นว่าอำนาจของหน่วยงานดังกล่าวนี้จะครอบคลุมทุกอย่างทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นกระทรวงทหารก็อาจจะกล่าวได้อันเนื่องมาจากเพราะมีทั้งกฎหมายที่ให้อำนาจในการบริหารราชการเอง อำนาจในเรื่อง

ของประมาณ รวมทั้งให้อำนาจในการแต่งตั้งบุคคลเข้ามาทำงานด้วย จึงเห็นได้ว่า กอ.รมน. นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินการหน้าที่ของกรอบภารกิจงานที่รับผิดชอบ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า กอ.รมน. มีอำนาจในการบริหารงานแผ่นดินและอำนาจในการต่อรองต่อรัฐบาลพลเรือนที่เข้ามาบริหารประเทศเป็นอย่างมากอันเนื่องมาจากในปัจจุบันมีกฎหมายที่บัญญัติให้สามารถใช้อำนาจได้อย่างเต็มที่ ซึ่งหากไม่มีการตรวจสอบการทำงานขององค์การของฝ่ายทหารดังกล่าวนี้ ประเทศไทยอาจตกอยู่ภายใต้อำนาจของฝ่ายทหารต่อไป

บทสรุป

ความมั่นคงของรัฐถือได้ว่าเป็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการรักษาเอกราช จากในอดีตการทำลายความมั่นคงของรัฐอาจเกิดได้จากใช้กำลังทางกายภาพ เช่นกองกำลังทหารอาวุธเพื่อให้ได้มาซึ่งดินแดนของรัฐนั้นแต่อย่างไรก็ตามรูปแบบการทำลายความมั่นคงของในปัจจุบันได้มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอยู่ในรูปแบบของการใช้จิตวิทยา หรือทำลายระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเพื่อให้ประชาชนในรัฐเกิดความกลัวหรือทำให้ประชาชนมีมุมมองต่อรัฐบาลในการบริหารประเทศที่ไม่สามารถบริหารประเทศต่อไปได้ (failed state) ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการทำลายความมั่นคงแห่งชาติ รัฐไทยจึงได้มีการจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน) เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลความมั่นคงของรัฐ หากมองในอีกแง่มุมหนึ่งในเรื่องการบังคับบัญชานั้นจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีอำนาจในสายบังคับบัญชาโดยส่วนมากแล้วนั้นเป็นนายทหาร มีเพียงนายกรัฐมนตรีโดยตำแหน่งได้กำหนดให้เป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ถ้าหากกองทัพหรือนายทหารต้องการที่จะต่อรองอำนาจอาจใช้หน่วยงาน กอ.รมน เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมเพื่อให้กองทัพกลับมาใช้อำนาจได้อีกครั้ง

เอกสารอ้างอิง

เดลินิวส์. (2562). *กอ.รมน. - กสทช.เพิ่มช่องทางลงทะเลเป็ยนชิมการ์ดชายแดนใต้*. เรียกใช้เมื่อ 19 ตุลาคม 2562 จาก <https://www.msn.com/th-th/news/national/ar-AAGBdy1>

เบนเนติก แอลเตอร์สัน. (2559). *บ้านเมืองของเราลงแดง: แง่มุมทางสังคมและวัฒนธรรมของการรัฐประหาร 6 ตุลาคม*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

โสภณ ศิริงาม. (2562). ผลประโยชน์แห่งชาติ. *NDC security review*, 4(1), 1-23.

ไทยรัฐออนไลน์. (2560). *กอ.รมน.จับมือ มศว รับนิสิต โครงการเพชรในตม*. เรียกใช้เมื่อ 2 กันยายน 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/content/396831>

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). 99 พระบรมราชโองการ น้อมนำราชภัฏร่วมเย็นเป็นสุขคานต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม.
- กฤษฎา ศุภวรรธนะกุล. (2563). วรเจตน์ ภาศิริรัตน์: กฎหมายกับความยุติธรรมและสิ่งที่เป็นอยู่ในสังคมไทย. เรียกใช้เมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://prachatai.com/journal/2020/02/86193>
- กอ.รมน. (2562). กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค. เรียกใช้เมื่อ 19 ตุลาคม 2562 จาก https://www.isoc.go.th/?page_id=545
- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2560). มวลชนขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2562 จาก <http://www.isoc.go.th/?p=2858>
- การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนพิเศษ 285 ง หน้า 13 (22 พฤศจิกายน 2560).
- ครอบครัวข่าว 3. (2558). กอ.รมน.ห่วง กระแสแอนตี้ ปีเตอร์ ทำคนไม่ไปดูหนัง ละติจูดที่ 6. เรียกใช้เมื่อ 19 สิงหาคม 2562 จาก <http://morning-news.bectero.com/entertainment/2015-07-17/47521>
- ชัญญชิตา บุญเหาะ และน้ำผึ้ง ปัทมะกลางกุล. (2561). กลวิธีการเสนอความคิดเรื่องความรักชาติในนิราศรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. *Humanities Journal*, 25(2), 322-351.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2525). ยังดีร์กับทหารประชาธิปไตย: การวิเคราะห์บทบาททหารในการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: บรรณกุล.
- นัชชา ต้นติวิทยพิทักษ์. (2561). กอ.รมน.มาดนิ่ม กอ.รมน.วัยทีน. เรียกใช้เมื่อ 19 กันยายน 2562 จาก <https://prachatai.com/journal/2018/03/75734>
- พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2551). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 39 ก หน้า 33-44 (27 กุมภาพันธ์ 2551).
- พวงทอง ภาวครพันธุ์. (2562). กิจกรรมพลเรือนของทหารในยุคประชาธิปไตยแบบการเลือกตั้ง: พัฒนาการและ ความชอบธรรม. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(1), 217-247.
- ภาณุวัฒน์ พันธุ์ประเสริฐ. (2556). ทหารไทยกับการพัฒนาประชาธิปไตยหลัง 14 ตุลา. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 4(1), 89-123.
- มติชนออนไลน์. (2559). ผ้าห่มฝันสุดท้าย' ละครเวทีที่ 'กอ.รมน.' ร่วมสร้าง เพื่อเข้าใจ ทหาร. เรียกใช้เมื่อ 2 ตุลาคม 2562 จาก <https://www.matichon.co.th/news/ 22776>

- มติชนออนไลน์. (2562). *กอ.รমন. เตรียมรับมือ คสช. ดูแลความสงบ บอกใช้ พ.ร.บ.มั่นคงสานงานต่อได้*. เรียกใช้เมื่อ 19 มกราคม 2563 จาก https://www.matichon.co.th/politics/news_1544700
- มวลชน กอ.รমন. (2559). *การปลูกจิตสำนึกเกิดทุนชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และคุณธรรมจริยธรรม*. เรียกใช้เมื่อ 22 กันยายน 2561 จาก http://www.massisoc.com/7_image_act/1_web_page/2559/4_59_directory_image_act.html
- รุ่งโรจน์ ณ นคร. (2539). *จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์*. นนทบุรี: อนุรักษ์.
- สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. (2560). *กอ.รমন. จัดทำบทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช*. เรียกใช้เมื่อ 5 ตุลาคม 2562 จาก <http://news.ch7.com/detail/251812>
- สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์. (2561). *กองทัพ จับมือ กศน.อุดรธานี ติวเข้มครูแกนนำกับหลักสูตร วิทยาการประวัติศาสตร์ชาติไทย*. เรียกใช้เมื่อ 28 กันยายน 2562 จาก http://thainews.prd.go.th/website_th/news/print_news/WNSOC6101180010110
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (2562). *ผอ.สมท.กอ.รমন.และ คณะ ตรวจสอบการดำเนินงานศูนย์อำนวยการประสานงานโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ อ.นาแห้ว จ.เลย*. เรียกใช้เมื่อ 19 มกราคม 2563 จาก http://thainews.prd.go.th/th/news/print_news/TCATG190227105512877
- สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่. (2558). *กอ.รমন.ภาค 3 จัดการฝึกอบรมสมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ สร้างแกนนำเครือข่าย จัดตั้งกำลังเสริมทดแทน สมาชิกที่สูงอายุและเสียชีวิต*. เรียกใช้เมื่อ 22 กันยายน 2562 จาก <http://region3.prd.go.th/ct/news/viewnews.php?ID=150512>
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2560). *บทบาทที่ไม่หายไปของ กอ.รমন. และการเกิดขึ้นของอุดมการณ์ต่อต้านการเมือง*. เรียกใช้เมื่อ 19 ตุลาคม 2562 จาก <https://prachatai.com/journal/2017/11/74148>
- Fjäder, C. (2014). The nation-state national security and resilience in the age of globalisation. *Resilience*, 2(2), 114-129.
- Raskin, M. G. (2016). *Essays of a Citizen: From National Security State to Democracy*. Routledge.
- Ripsman, N. M. & Paul, T. V. (2010). *Globalization and the national security state*. Oxford: Oxford University Press.
- Smith, W. G. P. (1909). *Hobbes Leviathan*. Oxford: Clarendon Press.